

VLAAMSE RAAD VOOR RECLAME EN SPONSORING
OP RADIO EN TELEVISIE

Beslissing 1997/02 - dd. 8 december 1997

Gelet op de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, bekrachtigd en gewijzigd bij het decreet van 8 maart 1995;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 31 juli 1991 betreffende de samenstelling en werking van de Vlaamse Raad voor reclame en sponsoring op radio en televisie;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 12 mei 1993 houdende goedkeuring van het reglement van orde van de Vlaamse Raad voor reclame en sponsoring op radio en televisie;

Gelet op de beslissing van 10 november 1997 van de Vlaamse Raad voor reclame en sponsoring op radio en televisie om over te gaan tot een ambtshalve onderzoek met betrekking tot mogelijke inbreuken op de bepalingen van de artikel 82, §6 van de gecoördineerde decreten van 25 januari 1995 met betrekking tot het VTM-programma "Telefacts" van 21 oktober 1997;

Gelet op de aangetekende brief van 12 november 1997 waarbij VTM in kennis werd gesteld van de beslissing van de Raad van 10 november 1997 en tevens werd uitgenodigd op de hoorzitting van 8 december 1997;

Gezien de schriftelijke opmerkingen dd. 24 november 1997 van C. LESAFFER en F. VAN ELSSEN, raadslieden van VTM en gehoord ter zitting van 8 december 1997 F. VAN ELSSEN, K. VAN ISACKER, directeur informatie en P. DE MAESENEIRE, commercieel directeur van VTM,

1. VOORAFGAAND

Op 10 november 1997 heeft de Raad beslist om over te gaan tot een ambtshalve onderzoek met betrekking tot het VTM-programma Telefacts en mogelijke inbreuken op de bepalingen van art. 82, §6 van de gecoördineerde decreten van 25 januari 1995.

2. TEN GRONDE

2. 1. Art. 2, 141 van de gecoördineerde decreten van 25 januari 1995 definieert reclame als volgt: "de door een overheidsbedrijf of particuliere onderneming tegen vergoeding of soortgelijke betaling uitgezonden of doorgegeven boodschap - in welke vorm ook - in verband met de uitoefening van enige commerciële, industriële of ambachtelijke activiteit of van een vrij beroep, met het oog op de bevordering van de levering van goederen of diensten tegen betaling, met inbegrip van onroerende goederen, rechten en verplichtingen";

Art. 82, §6 van de gecoördineerde decreten van 25 januari 1995 luidt als volgt: "In programma's van religieuze erediensten, in godsdienstige en levensbeschouwelijke programma's, in informatieve programma's en in programma's en programmaonderdelen voor kinderen mag geen reclame worden ingelast."

- 2.2. De Raad heeft op zijn zitting van 10 november 1997 het VTM-programma "Telefacts" van 21 oktober 1997 geïnspecteerd. De Raad heeft hierbij het volgende kunnen vaststellen.

Het programma dat 145 minuten duurt, bevat vier items:

- genetische afwijkingen in Wilrijk;
- nieuw samengestelde gezinnen;
- pesterijen en intimidatie op school
- week-end in Ibiza.

Het programma wordt tussen het tweede en derde item onderbroken door een reclameblok met boodschappen m.b.t. Belgacom, Bref Javel'Net, Hewlett Packard, Nacht van de Al en Opel.

Er moet worden nagegaan in hoeverre "Telefacts" als een informatief programma kan worden beschouwd en in hoeverre er een o v e r t r e d i n g op artikel 82, §6 van de gecoördineerde decreten kan worden vastgesteld.

- 2.3. VTM voert aan dat niet duidelijk is wat in artikel 82, § 6, dient verstaan onder 'informatief programma'. In de gecoördineerde mediadecreten wordt deze term immers niet nader gedefinieerd.

Refererend naar de omschrijving van haar opdracht in artikel 48 van de gecoördineerde mediadecreten -("De omroep heeft tot taak in een evenwichtig uitzendschema een verscheidenheid van informatie, vorming en ontspanning te brengen.") - wijst VTM erop dat een concreet televisieprogramma meerdere aspecten tegelijk kan vertonen, zodat kwalificatie als informatief dan wel als ontspanningsprogramma niet altijd eenvoudig is.

Het komt VTM dan ook voor dat het niet mogelijk is TELEFACTS op algemene wijze te kwalificeren als een welbepaald programmatype, maar dat die kwalificatie zal afhangen van de concrete inhoud van het programma en de onderdelen ervan.

VTM stelt dat bepaald de TELEFACTS-uitzending van 21/10/1997 een sterk gemengd karakter had, en het moeilijk staande te houden is dat het om een 'informatief programma' in de zin van een journaal of actualiteitsmagazine ging. Sommige van de onderwerpen hadden evengoed aan bod kunnen komen in praatprogramma's zoals 'Goedele' (VTM) of 'Jan Publiek' (BRTN) die eerder als ontspanningsprogramma's zullen worden beschouwd en onder toepassing van artikel 82, § 4, van de gecoördineerde mediadecreten vallen. VTM oordeelt dat het niet onredelijk is te stellen dat in casu de items met een ontspannend of onderhoudend karakter zelfs het overwicht hadden.

Volgens VTM gaat het in casu wellicht om een vorm van *infotainment*, waarbij de grens tussen het klassieke duidings- of actualiteitsmagazine en louter ontspannende doch maatschappelijk relevante televisie niet glashelder (meer) te onderscheiden valt, door het breed aanbod van onderwerpen en het feit dat de rol van 'nieuws' en 'duiding' in evolutie is.

VTM verwijst ook naar artikel 1.13 van de Richtlijn 97/36/EG van 30/06/1997, dat toelaat dat journaals, actualiteitsmagazines en documentaires waarvan de geprogrammeerde duur meer dan 30 minuten bedraagt, door reclame mogen onderbroken worden.

Tenslotte onderstreept VTM zijn goede trouw door te verwijzen naar het recent ontwerp van decreet waardoor deze bepaling uit de Richtlijn wordt overgenomen.

VTM verzoekt de Raad, gelet op de afwezigheid van een wettelijke definitie in overweging te nemen dat de toepassing van het verbod van artikel 82, § 6 van de gecoördineerde mediadecreten geen uitgemaakte zaak is en alleszins niet kan gebeuren op basis van een rigide afbakening van programmatypes, en bijgevolg geen inbreuk vast te stellen.

Beoordeling

- 2.4 De Raad overweegt dat de artikelen 1.4 en 1.24 van de Richtlijn 97/36/EG van 30/06/1997, aan de Lid-Staten de mogelijkheid laat desgevallend strengere voorschriften op te leggen.

De Raad is van oordeel dat de geldende wetgeving bindend blijft en moet worden toegepast, zolang ze niet werd opgeheven, vervangen of gewijzigd, en dit ongeacht niet bekrachtigde voorstellen van wijziging.

De term 'informatief programma' is breder te interpreteren dan alleen 'nieuws- of duidingsprogramma's' (Memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet betreffende het overbrengen van klank- en televisieprogramma's in de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de erkenning van niet-openbare televisieverenigingen, Gedr. St., Vl. R., 1984-85, nr. 30311, p. 8).

Bij gebreke aan andersluidende wettelijke definitie moet voor de toepassing van artikel 82, § 6, de term 'informatief' in zijn gebruikelijke betekenis genomen worden nl. betrekking hebbend op het doorgeven van 'informatie' of kennis.

Indien een programma ook andere aspecten vertoont moet nagegaan worden of het in hoofdzaak of overwegend 'informatief' is en op welke wijze het wordt aangekondigd of gepresenteerd. De aard van de behandelde items op zich is daarbij niet doorslaggevend, wel de wijze waarop ze worden gepresenteerd en behandeld.

De bedoelde uitzending van TELEFACTS is inhoudelijk, zonet geheel, dan toch overwegend informatief en werd op een journalistieke wijze gebracht, door de presentator van het journaal. Items als 'genetische afwijkingen in Wilrijk, nieuw samengestelde gezinnen, pesterijen en intimidatie op school' kunnen overigens net in redelijkheid als 'ontspannend of onderhoudend' gekwalificeerd worden.

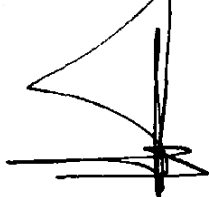
De Raad is van oordeel dat het gaat om een programma dat dient te beantwoorden aan de regels van de journalistieke deontologie zoals bedoeld in artikel 74, tweede lid, van de gecoördineerde mediadecreten.

De TELEFACTS uitzending van 21/10/1997 dient beschouwd te worden als een 'informatief programma' in de zin van artikel 82, §6, van de gecoördineerde mediadecreten.

3. BESLISSING

Gelet op het voorgaande beslist de Raad dat het inlassen van reclameblokken in het VTM-programma TELEFACTS van 21 oktober 1997 een inbreuk uitmaakt op artikel 82, §6 van de gecoördineerde mediadecreten.

Namens de Raad,

H. PAS
Voorzitter.